

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Sekretarz Stanu
Stefan Krajewski

Warszawa, 17 lipca 2025 r.
znak sprawy: DPB.śk.058.2.2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: Interpelacji nr 10503 w sprawie wdrożenia Europejskiego Zielonego Ładu w Polsce oraz jego konsekwencji społeczno-gospodarczych

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację poselską nr 10503, złożoną 1 lipca 2025 przez panią posłankę Danutę Jazłowiecką poniżej przekazuję następujące wyjaśnienia.

W odpowiedzi na pytanie 1 (*Jakie korzyści przewiduje Ministerstwo dla obywateli, w tym dla mieszkańców wsi i rolników, wynikające z realizacji Zielonego Ładu?*), na wstępie należy podkreślić, że Europejski Zielony Ład (EZŁ) jest ogólną strategią rozwojową Unii Europejskiej, mającą na celu osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r., przy jednoczesnym zachowaniu konkurencyjności gospodarki, ochronie środowiska i poprawie jakości życia obywateli. W praktyce oznacza to głęboką transformację wszystkich sektorów – od energetyki i przemysłu, po transport, planowanie przestrzenne i rolnictwo – z naciskiem na zrównoważony rozwój, efektywne wykorzystanie zasobów oraz ochronę zdrowia ludzi i przyrody. Oczekiwania wobec sektora rolnego wynikają przede wszystkim ze strategii powiązanych z EZŁ, zwłaszcza „Od pola do stołu” (Farm to Fork) oraz „Strategii na rzecz bioróżnorodności 2030”, czy inicjatyw legislacyjnych takich jak np. rozporządzenie w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych (Nature Restoration Law, NRL) czy dyrektywa w sprawie monitorowania i odporności gleb. Wdrożenie i skutki realizacji EZŁ zależą od szeregu konkretnych przepisów UE oraz sposobu ich implementacji na poziomie krajowym.

Rząd, w tym Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, aktywnie uczestniczy w procesach legislacyjnych na poziomie unijnym, zabiegając o zapewnienie realistycznych terminów, adekwatnego wsparcia finansowego oraz uwzględnienie specyfiki polskiego rolnictwa. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi stoi na stanowisku, że priorytetowe znaczenie ma bezpieczeństwo żywnościowe i przeciwstawia się takim rozwiązaniom, które mogłyby niekorzystnie wpłynąć na sektor produkcji rolnej i negatywnie oddziaływać na konsumentów.

Rolnictwo jest sektorem szczególnym, ponieważ produkcja w tym sektorze jest ściśle związana z procesami biologicznymi, które determinują emisję gazów cieplarnianych. Zgodnie z obowiązującym systemem inwentaryzacji emisji gazów cieplarnianych (GHG), rolnictwo odpowiada za około 10% całkowitej emisji w skali kraju. Główne źródła tych emisji to fermentacja jelitowa przeżuwaczy, zachodząca w organizmach zwierząt gospodarskich i prowadząca do emisji metanu, oraz emisja podtlenku azotu związana z nawożeniem gleb. Łącznie te dwa źródła odpowiadają za ponad 80% emisji gazów cieplarnianych przypisanych sektorowi rolnemu. Powyższe wskazuje, że nie jest możliwe silne ograniczenie emisji gazów cieplarnianych z rolnictwa bez spadku produkcji i w konsekwencji m.in.: wzrostu cen czy ograniczenia dostępności żywności. Dlatego Ministerstwo aktywnie zabiega o to, by wszelkie unijne działania w ramach Europejskiego Zielonego Ładu – w tym również dotyczące ograniczenia emisji gazów cieplarnianych – uwzględniały specyfikę rolnictwa, potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego oraz realne możliwości transformacji sektora. Opracowania naukowe podkreślają, że cele środowiskowe muszą być realizowane w sposób zrównoważony, tak aby nie narażać podstawowych potrzeb społeczeństwa, wskazują także na poważne zagrożenia, jakie stanowiłby dla bezpieczeństwa żywnościowego wymóg znaczącego obniżenia emisji. MRiRW wspiera działania mające na celu pogodzenie ochrony klimatu z zapewnieniem bezpieczeństwa żywnościowego.

W odpowiedzi na pytanie 2 (*Czy Ministerstwo prowadzi lub planuje prowadzić działania informacyjne i edukacyjne skierowane do rolników oraz innych grup społecznych, które mogą być dotknięte zmianami, aby zapewnić im wsparcie i możliwość dostosowania się do nowych warunków?*) informuję, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi prowadzi oraz planuje dalsze działania informacyjne i edukacyjne skierowane do rolników w związku z realizacją założeń Europejskiego Zielonego Ładu. Celem tych działań jest

zapewnienie szerokiego dostępu do rzetelnej wiedzy, budowanie świadomości oraz wspieranie adaptacji do nowych warunków społeczno-gospodarczych i środowiskowych. W ramach tych inicjatyw realizowane są kampanie informacyjne nt. instrumentów wsparcia realizowanych m.in. w ramach Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) służących transformacji w kierunku produkcji zrównoważonej prowadzone w mediach, ale także warsztaty i szkolenia terenowe we współpracy z jednostkami doradztwa rolniczego, a także opracowywane są materiały edukacyjne. Działania te są dodatkowo wzmacniane programów Komisji Europejskiej wspierających kampanie informacyjne dotyczące Wspólnej Polityki Rolnej i transformacji ekologicznej.

W odpowiedzi na pytanie 3 (*Czy planowane są środki kompensacyjne lub instrumenty wsparcia dla branż najbardziej narażonych na skutki transformacji ekologicznej?*), należy podkreślić, że gospodarstwa rolne jako pierwsze odczuwają skutki zmian klimatu – susze, powodzie, degradację gleb – dlatego ich wsparcie jest uzasadnione i priorytetowe. Transformacja, choć niezbędna, wiąże się z istotnymi kosztami i ograniczeniami dla producentów rolnych, dlatego Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi wdrożyło systemowe instrumenty wsparcia i kompensacji dla działań prośrodowiskowych i proklimatycznych w ramach tzw. zielonej architektury Wspólnej Polityki Rolnej. Jest to system stanowiący narzędzie finansowego wsparcia rolników w procesie transformacji w kierunku produkcji zrównoważonej w latach 2023–2027.

Zielona architektura stanowi zintegrowany system instrumentów środowiskowych Wspólnej Polityki Rolnej, obejmujący 4 komplementarne komponenty: obowiązkową warunkowość, dobrowolne ekoschematy, działania rolno-środowiskowo-klimatyczne i na rzecz rolnictwa ekologicznego oraz działania inwestycyjne, w tym działania zalesieniowe. Warunkowość, oparta na standardach dobrej kultury rolnej (GAEC) oraz wymogach wynikających z przepisów unijnych (SMR), obejmuje m.in. działania na rzecz ochrony gleb, zwiększenia retencji wodnej, utrzymania trwałych użytków zielonych oraz zachowania struktury krajobrazu rolniczego. Ekoschematy to zestaw praktyk dobrowolnych, takich jak rolnictwo węglowe, retencjonowanie wody, biologiczna ochrona upraw czy poprawa dobrostanu zwierząt, za które rolnik otrzymuje dodatkowe płatności. Z kolei działania rolno-środowiskowo-klimatyczne mają formę wieloletnich zobowiązań podejmowanych przez rolników, ukierunkowanych na ochronę siedlisk przyrodniczych, zachowanie tradycyjnych odmian drzew i ras zwierząt gospodarskich, a także ekstensywne użytkowanie trwałych użytków zielonych.

Uzupełnieniem instrumentów środowiskowych są środki na inwestycyjne współfinansowane zarówno ze środków Wspólnej Polityki Rolnej, jak i z budżetu krajowego. Obejmują one m.in. wsparcie dla działań zwiększających retencję wody, modernizację i rozbudowę systemów nawadniających, poprawę bioasekuracji w gospodarstwach utrzymujących zwierzęta oraz dopłaty do ubezpieczeń zwierząt gospodarskich. Zintegrowane zastosowanie tych narzędzi pozwala rolnikom kontynuować działalność produkcyjną w warunkach nasilających się zmian klimatycznych i rosnących wymogów środowiskowych – nie przez ograniczanie produkcji, lecz poprzez inwestycje w unowocześnianie gospodarstw, efektywne zarządzanie zasobami i stabilne wsparcie finansowe procesu transformacji.

Z wyrazami szacunku

Stefan Krajewski

/podpisano elektronicznie/